27e JAARGANG No. 50 20 SEPTEMBER 1952

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Ds E. Th. v. d. Born, Prof. P. Deddens, P. Groen, Prof. Dr H. J. Jager en Prof. C. Veenhof.

Het nadrukken van de inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Drs J. Bosch, Kampen; Drs R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. van Bruggen, Assen; Drs D. J. Buwalda, Kampen; Drs L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; K. van Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Amsterdam; Mr Dr J. Meulink, Enschede; D. W. L. Milo, Nunspeet; Drs H. M. Mulder, Kampen; Dr A. P. Muys, De Bilt; H. R. Rookmaaker, Amsterdam; Rudolf van Reest; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Dr G. K. Schoep, Den Haag; Ds J. Smelik, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Ds G. Visée, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds C. v. d. Waal, Leerdam; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. P. DEDDENS, Spoorkade 7, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes. Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE", GOES.

Abonn.: ƒ 4.50 per halfj., buitenl. ƒ 11,— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD: Enige opmerkingen over de gelijkenissen des Heren, slot. — Aan onze lezers. — Kerkelijk leven: „Verzamelde werken" van Prof. Dr K. Schilder. - Een verhaal met een moraal. - Klopt het? - De antithese. — Op en om 't kerkplein: Bruder Zaiss wat léért gij? — Pop, Wetensch. Schetsen: Omgordt de lendenen van uw verstand en weest nuchter, 2. - Verandering en bestendigheid in de natuur, 3. — Theol. Hogeschooldag 1952. Pol. en Soc. leven: Gemeenschap in de arbeid. 10. — Groninger Brieven. — Persschouw. — Voorlopige Agenda Generale Synode. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Enige opmerkingen over de gelijkenissen des Heren

IV (Slot).

Er zijn door alle eeuwen heen verklaarders geweest, die er van uit gingen, dat Jezus in elke gelijkenis van Zichzelf sprak. En als de voor-de-hand-liggende verklaring niet sprak van het werk van Christus, dan groef men zogenaamd dieper, om toch maar tot de gezochte inhoud te komen.

Nu is de begeerte van orthodoxe exegeten om Christus Zelf in de gelijkenissen te vinden wel verklaarbaar. Liberale, moderne theologen hebben beweerd, dat het Evangelie alleen van de Vader spreekt en niet van de Zoon. Het Evangelie zou alleen maar getuigen van de liefde Gods en niet van het volbrachte werk van Christus. Het zou alleen maar willen weten van vergeving, doch niet van voldoening voor de zonden. De moderne theologen beriepen zich veelvuldig op de gelijkenissen. In de gelijkenis van de onbarmhartige dienstknecht krijgt de schuldenaar zo maar kwijtschelding van z'n schuld. Van voldoening of betaling der schuld is geen sprake. In de gelijkenis van de verloren zoon wordt de terugkerende zwerver zo maar door de vader in liefde aangenomen. Zo meenden de tegenstanders van de zogenaamde „bloed-theologie" hun evangelie, die van geen satisfactie wil weten, met de gelijkenissen te kunnen verdedigen.

Daartegenover hebben de orthodoxe verklaarders zich laten verleiden om te zeggen: Het offer van Christus komt wel degelijk voor in de gelijkenissen.

Ze wezen op het gemeste kalf dat geslacht werd na de terugkeer van de verloren zoon. Inderdaad heeft Origines hierin een aanduiding gezien van het offer van Christus. En ook de bekende kerkvader Augustinus. Anderen dachten aan een heenwijzing naar het Heilig Avondmaal. Maar een kind kan zien, dat dit dwaasheid is. In de gelijkenis wordt het gemeste kalf niet geslacht ter afdoening van schuld of tot herstel van de verbroken verhouding. Het gemeste kalf hoort bij de feestvreugde en bij het feestmaal, dat gehouden wordt, omdat de „dode" zoon weer „levend" is geworden.

Zo heeft men in de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan het bloed van Christus gezocht en gevonden in de wijn, die de Samaritaan in de wonden goot. Ja, heel het plaatsvervangend lijden en sterven zag men afgebeeld in het feit, dat de Samaritaan z'n lastdier niet zelf bleef berijden, maar de gewonde daarop zette. De meer genoemde Trench schrijft als volgt: „De Samaritaan zet de gewonde man op z'n eigen beest, gaat zelf te voet er naast lopen en herinnert ons zo aan Hem, die, ofschoon Hij rijk was, arm is geworden om onzentwil, opdat wij door zijn armoede rijk zouden worden, — en die kwam, niet om gediend te worden, maar om te dienen."

Er zouden wel meer voorbeelden te geven zijn van een exegese, die per sé het offer van Christus in diverse gelijkenissen zoekt en vindt. De bedoeling van zulk een verklaring moge nog zo goed zijn, we moeten haar op deze weg niet volgen. Het is dwaasheid van de moderne theologen als ze beweren, dat in het Evangelie geen plaats is voor het offer van Christus als voldoening en verzoening van onze zonden. Daartoe kunnen ze alleen komen, door plaatsen die duidelijk hiervan spreken als onecht uit de woorden van Jezus te schrappen.

Maar het is ook dwaasheid als orthodoxe exegeten in bovengenoemde voorbeelden aanduidingen zien van het offer van Christus, waar een normaal, gelovig mens ze met de beste wil van de wereld niet vinden kan. Zulk een exegese doet afbreuk aan de eerbied voor de Schrift. Die is naar onze belijdenis klaar en duidelijk en eenvoudig en ons wijs-makend-tot-zaligheid.

Die klaarheid en eenvoud mis ik bijv. in sommige verklaringen van de gelijkenissen van de „Schat in de akker" en de „Parel van grote waarde" uit Matth. 13. In z'n verklaring van het evangelie van Mattheus (Der König Israels, bl. 188) schrijft Joh. Wilkens: „Wat is dan voor de Zaaier de schat in de akker? Het goede zaad, dat daarin verborgen rust, inzoverre het werkelijk opgenomen is, inzoverre het goede bodem heeft en dus de belofte van rijke groei; en dus de in dit zaad reeds verborgen heerlijke en gezegende oogst. De oogst is de schat in de akker"! Als we even nadenken zien we gemakkelijk in, dat dit onzin is. Vindt een zaaier de oogst? en verbergt hij die dan? om daarna de akker te kopen? Boven zulk een exegese mag wel geschreven worden: „Ik zie, ik zie wat niemand ziet"

Prof. Brouwer bespreekt in „De Gelijkenissen", bl. 152 v. de verklaring van bovengenoemde gelijkenissen door D. J. Baarslag, wiens werk hij „overigens niet onverdienstelijk" noemt. Volgens Baarslag is onder de akker de wereld te verstaan. Nader: Israël. Zowel de wereld als Israël stelden Christus teleur. Maar in die akker wist Christus een schat verborgen: Zijn gemeente. Voor die gemeente verliet Hij de hemelse heerlijkheid en voor haar leed Hij de gruwelijke kruisdood. En zo wilde Hij Zich de ganse wereld verwerven.

We hoeven aan deze verklaring niet veel tijd te verspillen. Terecht vraagt Prof. Brouwer — en met de vraag is het antwoord gegeven —: „Hoe kan gezegd worden, dat Christus dien schat **vond** en dat Hij dien dan eerst nog **verbergt** en uit **blijdschap** over dat vinden alles verkoopt.....?"

Wat betreft de koopman, die schone paarlen zocht, volgens Baarslag is daarmee Christus bedoeld. De paarlen zijn mensenzielen, die Hij uit het slijk der zonde naar boven brengt! En de parel van grote waarde is de gemeente!

Terecht vraagt Prof. Brouwer: „Maar hoe kan gezegd worden, dat Christus die gemeente vond? De koopman haalt toch geen paarlen uit het slijk? Hij is een koopman en geen parelduiker. En van het slijk is nergens sprake. Om de parel van grote waarde in zijn bezit te krijgen, doet hij alles van de hand — zou Christus de geredde mensenzielen terwille van de gemeente van de hand doen?"

De zin van deze gelijkenissen is m.i. veel eenvoudiger.

Daar was een man, die op z'n akker, die hij gepacht had, aan het graven was. Hij stootte met z'n schop op een hard voorwerp. Daar moet hij meer van weten. Bij nader onderzoek merkt hij, dat er een schat van grote waarde in z'n akker verborgen ligt. Daar roept hij de buren natuurlijk niet bij. Gauw stopt hij het

Aan onze Lezers

In „De Reformatie" van 12 April en 12 Juli j.l. hebben we na 't heengaan van onze Prof. Schilder een korte mededeling gedaan over redactie en inhoud van dit blad: de nieuwe redactie wenste, gelijk trouwens vanouds de bedoeling was, zo breed mogelijke voorlichting te geven in gebondenheid aan de Heilige Schrift.

Hier moge een sobere aanvulling volgen.

Als nieuwe medewerkers treden op de heren: Drs J. Bosch te Kampen, Dr A. P. Muys te De Bilt en H. R. Rookmaaker te Amsterdam.

De heer D. Stroo zag zich met 't oog op zijn gezondheidstoestand genoopt, alle „bijwerk" en daarmee ook zijn medewerkerschap aan „De Reformatie" te beëindigen; gaarne zeggen wij hem hier dank voor de in de loop der jaren geleverde bijdragen en daarin voor de steun, ons blad geboden. De Muzikale Kroniek zal D.V. nu verzorgd worden door de heer D. W. L. Milo te Nunspeet. Ds D. van Dijk te Groningen wil weer, als voorheen, antwoord geven op tot hem gerichte vragen, onder de rubriek: „Geestelijke Adviezen". Aan Ds J. Meester te Amsterdam is verzocht op zich te nemen de verzorging van een rubriek over onze buitenlandse Kerken. Ds C. v. d. Waal te Leerdam wil ons van tijd tot tijd inlichten over de „Oecumenische Beweging".

Voorts hoopt de eerstvolgende tijd Prof. Deddens verder te schrijven over de nieuwe koers in de Ned. Herv. Kerk; Prof. Veenhof in twee artikelen Sikkel's stem te vertolken in verband met de „Doorbraak", iets te geven over de Evangelisatie, en over de „Gref. gezindheid"; Ds v. d. Born over de „Entmythologisierung"; de heer Groen over Sikkel's standpunt inzake de Organisatie van de arbeid en over de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie.

Bovenstaande heeft allerminst de bedoeling een soort „program" te ontwikkelen; wij meenden echter dat onze lezers er enig recht op hadden te weten, in welke richting „De Reformatie", nadat de man, wiens naam zo nauw met haar was verbonden, bevorderd was tot heerlijkheid, zou voortgaan.

Onze bekwaamheid, ook voor dit werk, is uit God. Wij verwachten alle zegen alleen van Hem.

REDACTIE EN UITGEEFSTER.